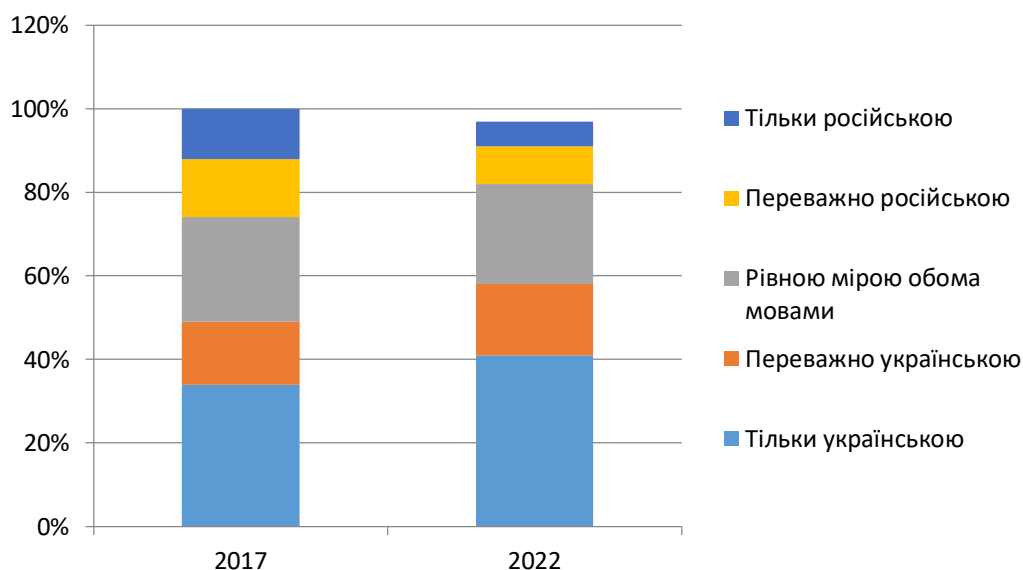

Порівняльна статистика україномовного та російськомовного населення України 2017 та 2022 рр. (%)

Джерело 1

Таким чином, ми можемо спостерігати тенденцію, що самі українці вважають рідну мову важливою для самосвідомості та об'єднання нації перед зовнішньою загрозою національної безпеки.

Підсумовуючи, українська мова є невід'ємною частиною нації та відіграє життєво важливу роль у забезпеченні безпеки та стабільності української держави. Його просування та захист пов'язані не лише з мовними міркуваннями, а й з центральними аспектами національної ідентичності, культурної стійкості, ефективного управління та протидії зовнішнім загрозам.

1. Київський міжнародний інститут соціології, «Мова та ідентичність в Україні на кінець 2022-го року», м.Київ, 2022 р. URL : https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1173&page=1&fbclid=IwAR2tVfeekMzTaFIYsMq_UZXIQ_LrXQ_5QyBDraolDwruF0LLQKylchQz3zwQ

УДК 811.161.5

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/730-731

Катерина ЖУРАВЕЛЬстудентка ННІ права
та інноваційної освіти**Наталія ЛЕОНОВА**

кандидат філологічних наук, доцент

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)***МОТИВАЦІЯ ПРЕСТИЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
2022-2024 РОКИ**

Питання престижності української мови лишається актуальним, що зумовлено явищем системного лінгвоциду в минулому України й українців, як свідомих носіїв мови. Історично склалась така спровокована зовнішніми силами (незмінною мовною політикою росії) ситуація, що й сьогодні це питання повністю не втратило своєї актуальності. Українська мова – національна мова українців, титульної нації нашої держави. Вона

належить до слов'янської групи індоєвропейської мовної сім'ї. Українська мова є єдиною державною мовою в унітарній Україні, що закріплено в ст. 10 Конституції нашої країни.

У перші десятиліття незалежності нашої держави такі поняття як україномовність, мовна свідомість, «мовна стійкість» семантично пов'язувались зі здатністю за формажорних лінгвоцидних обставин зберегти та відновити українську мову, уникнути загрози денационалізації і втрати національної лінгвістичної сутності. На сьогодні основу цих понять мають визначати зростання авторитету української мови, тотального заперечення мовного відступництва в будь-яких його проявах, усвідомлення внутрішньої потреби спілкуватися та омовлювати світ засобами національної мови. «Мова – дім духу», зазначав М.Гайдеггер, «Мова народу – це його дух, і дух народу – це його мова», стверджував В. фон Гумбольдт. Маємо перед собою щоденне підтвердження, що для ворога, який нищить Україну та українців наша мова є об'єктом ненависті, а отже – зброєю, запорукою національної ідентичності.

Мотивування якісного оволодіння лексичними, граматичними, синтаксичними засобами державної мови цільовою аудиторією має бути превалюючим завданням державної мовної та інформаційної політики. За допомогою усіх засобів медіа потрібно створити умови, у яких зростатиме тенденція заохочення, що виконуватиме провідну роль у процесах, спрямованих на престижизацію української мови. Престижність є явищем тимчасової переваги, пріоритетності одного стилю, предмета, напрямку, об'єкта чи суб'єкта в певних сферах життя і культури соціуму. Вона акцентуалізує речі, явища, тенденції, суб'єктивне та об'єктивне позитивне ставлення порівняно з іншими процесами, що співіснують одночасно з ними. Аналізуючи мовлення в Україні у 2022–2024 роках, доходимо висновку, що руйнівне недостатнє сприйняття української мови як престижної наразі майже не діє для переважної кількості населення.

Популяризація мови – питання поліфункційне, воно потребує гнучкості у виборі методів та засобів дії. Нікого не можна змусити адміністративними методами користуватися українською мовою. Але загарбницька війна російської федерації з нашою країною під антиукраїнськими гаслами, що відтворюють політичне кредо фашизму, змінила акценти у мовному просторі України. Мовна політика, що повернула б весь народ до рідної мови, а національним меншинам дала змогу зберегти свою мову й водночас оволодіти в повному обсязі державною мовою має приклади в історії Ізраїлю, Сполучених Штатів, Франції та ін. Українська мова має стати мовою майбутнього, нових сенсів у свідомості громадян, як її носіїв. Обов'язковою є підтримка цієї патріотичної спонтанної, «народженої війною самоукраїнізації» великою кількістю україномовних конкурсів, конференцій, відповідних фестивалів та форумів тощо, підтримка міністерств, що опікуються інформаційною політикою, освітою, наукою. Перехід на українську мову спілкування у повсякденному житті наразі нарешті не є примусовим – це особисте рішення громадян, глибоко усвідомлене ними через жорстокий напад на українство – історію, мову, культуру та генезис і майбутнє нації.

Тому збереження тенденцій і наративів престижизації мовної стійкості в сучасному комунікативному просторі є єдиним вибором громадян України. Основним під час війни, геноциду та лінгвоциду 2022–2024 років у мовному питанні є те, що ми самі повинні розвивати й популяризувати українську мову, починаючи, найперше, з себе та свого найближчого оточення. Велике починається з малого.

1. Ажнюк Б. І. Інновації в системі української мови та тенденції її розвитку. Київ : Українознавство, 2009. 111 с.

2. Апреотесей Д. О., Бялик В. Д. Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблеми перекладу. Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2021.

3. Бардіна Н. В. Сучасні проблеми прикладної лінгвістики. URL : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/17756/1/5-14.pdf> (дата звернення: 14.09.2022).

4. Ермоленко С. Я. Соціальна престижність української мови в сучасному комунікативно-інформаційному світі. Українознавство. 2005. № 4. С. 13–35.

5. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. Ст. 141. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 02.10.2022).

6. Леонова Н.В. Українська мова. 2021–2023 роки. Лінгвоцид на тимчасово окупованих територіях держави Україна. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Науковий журнал. 2022. Спеціальний випуск № 2 (121). С. 170–174.

7. Про мовне питання в Україні. URL : https://censor.net/ua/resonance/3214449/pro_movne_pytannya_v_ukrayini (дата звернення: 14.10.2022).